

Teabepäeva nimetus: Võru mesinike seltsingu teabepäev

Koht ja aeg: Räpina mnt. 12 III korrus Võru linn, 17.11.2018.a.

Lektor: Jüri Lugus, lektorileping nr PR-15-A.3-25

Kokkuvõtte teemal: Korpustarudega mesindamine ja tõuaretus väikemesilas.

Omatehtud film „Korpustaru 2018“

Mesipuude lumest väljakaevamisega enne puhastuslendu. Puhastan lennuavad ja panen lennuavad suveasendisse. Vaheatan tarudel põhjad omatehtud tõstukiga. Tarude transport, tõstmiseks tehtud abivahend.

12.5. Pere läbivaatus, lõikan emalt tiiva ja teen märgi selga.

19.5. Lisan kolmanda korpuse, kihu panen 4 valmiskärge, 6 kunstkärge.

28.5. Tõstan kõrvale alumise korpuse, panen peale emalahutusvõre. Võre peale panen uue neljanda korpuse, alumine korpus ülemiseks.

4.6. Kontrollin, et ei oleks ülemises korpuses aseemakuppe. Kontrollin emakuppe teises korpuses ja panen peale viienda korpuse.

12.6. Emakupu kontroll.

24.6. Ülemine korpus mett täis, võtan maha puhuriga. Teen emakupu kontrolli ja panen tühja korpuse emalahutusvõre peale.

5.7. Võtan maha kaks meekorpust, panen tühjad asemele.

14.7. Võtan maha ühe meekorpuse, panen tühja asemele.

8.8. Võtan maha kaks ülemist meekorpust.

13.8. Võtan maha viimase meekorpuse ja emalahutusvõre. Pere jääb talvituma kahte korpusesse. Ülemisest võtan veel haudmeta meeraame, tühjad asemele. Kärgede vahele riputan 2 ravimiriba varroatoosi vastu.

17.8. Panen peale söödanõu 10 l söödaga.

30.7. Panen uue sööda 10 l.

12.9. Võtan maha söödanõud, ravimiribad välja, pööran põhjad talveasendisse.

20.10. Teen oblikhapperavi tilgutamisega, automaatsüstlaga.

Eestis on mesilaspered talvitusolukorras 6-7 kuud, seega vähemalt pool aega oma aastasest elutsüklist. Kõige tähtsam on, et talvituma läheksid peamiselt noored mesilased. Mesilane jääb füsioloogiliselt nooreks, kui ta enne talvitumist ei ole osa võtnud kas korjest või talvesööda ümbertöötlemisest, haudme söötmisest ja kärgede ehitamisest.

Halvasti talvituvad ja hilisest haudmest koorunud mesilased. Nad on küll füsioloogiliselt noored, kuid jahedate ilmade tõttu võib neil esimene puhastuslend jääda tegemata. Noorte mesilaste saamiseks tuleb mesilasperedes soodustada enne munemist ka suve teisel poolel ja sügisel kuni septembrikuu esimese dekaadi lõpuni.

Noorte mesilaste üleskasvatamist soodustab suve teisel poolel küllaldane korje loodusest. Juhul, kui mesilasperede söötmist suhkrulahusega alustatakse õigeaegselt (augustikuu keskel) ning sööta antakse esialgu väiksemate kogustena (2-3 liitrit korruga), mõjub see ühtlasi ka ergutussöödana ja soodustab haudme arengut.

Igasse talvepesa kõrge peab jääma vähemalt 2- 2,5 kg sööta. Eesti taru raami suurune kaanetatud meekärg kaalub 3 – 3,5 kg. On soovitatav, et talvepesa kärjed sisaldaksid 0,5- 1 kg mett ning ülejäänud osa täidetakse suhkrulahusega. Talvepesa koondamisel võetakse perest välja kõik sobimatud (tumedad, halvasti ülesehitatud, eelmisel aastal talvepesas olnud, kõhulahtisuse tagajärjel määrduvad raamiliistud ja raamid) ja lehemett sisaldavad raamid.

Pesade kitsendamiseks alustada augustikuu esimesel dekaadil. Sellised haudmekärjed, mis ei sobi talvepesa, koondatakse ühte serva, nii et kaanetatud ja pesast väljavõtmisele kuuluvates kärgedes oleb haue jääb pesa serva poole ja kaanetatud haue pesa keskkoha poole. Pesast eemaldamiseks kuuluvad kärjed märgitakse ja võetakse pesast välja pärast haudme alt vabanemist. Igale mesilasperele jäetakse talvepesa nii palju kärge, kui palju mesilased katta suudavad. Seepärast võib sooja ajaga pesade kitsendamisel osa mesilasi jääda ajutiselt vahelaua taha. Keskmisele perele jäetakse 7-8 kõrge.

Suhkrulahus valmistatakse vahekorras 3 kg suhkrut ja 2 kg vett. Kui näiteks ühe pere talvepesa jäi 8 kõrge ja nendesse kokku 8 kg mett, siis on talvisest söödavarust puudu vähemalt 8 kg sööta ehk niisama palju suhkrut. Suhkrulahuse valmistamisel vahekorras 3:2, s.o 3 kg suhkrut ja 2 liitrit veest, saab 4 liitrit suhkrulahust.

Mesilaspered vajavad talvitumisel täielikku rahu. Sügisel on vaja võrdlemisi hilise ja kevadel varajase puhastuslennu võimalust. Seepärast peavad mesilaspered talvituma võimalikult tuulevarjulises ja päikesepaistelises kohas.

Sellest, kui korralikult ja kui palju on talvel tehtud ettevalmistustööd mesindushooaja alguseks, oleneb suurel määral kevadiste ning suviste mesilas tehtavate tööde kiirus ja kvaliteet. Alates juba mesilasperede kevadiseks puhastuslendluseks ettevalmistustest muutub mesiniku tööpäev nii pingeliseks, et ta ei tohi kulutada enam ühtegi tundi nendele töödele, mida saab teha talvekuudel.

Omatehtud film „Vaha“

- Vaha sulatan omatehtud vahasulatuskastis auruga. Aurutekitaja võimsus 6 kW. Kasti mahub ligi 60 raami, sulatustsükkel on 1 tund.
- Vahaketta teen pliidil, selleks asetan 100-liitrise metallnõu pliidile. Nõusse kalkan 7 liitrit vihmavett ja 35-40 kg vahasulatajast tulnud vaha. Kui vaha läheb keema, lasen ta läbi marli 80-liitrisesse nõusse. Nõu katan soojalt kinni mitme vatitekiaga, et oleks aeglane jahtumine. Kolme päeva pärast on vahaketas jahtunud ja kalkan ta nõust välja. Vahaketta alumise poole puhastan palgi koore koorijaga.
- Kärjeraamide pesu teen keevas vees seebikivilahuses. Vahasulatajast tulnud raamid on omatehtud restides, mis mahutavad 17-20 raami. Tegin haaratsi, millega saab resti panna seebikivilahusesse. Raamid keevad umbes 3 minutit, siis pesen raamid survepesuriga ja panen loputusvanni.
- Kärjeraami traatide pingutamine.
- Kunstkärje raamidesse panen elektrivoolu abil.
- Lesekasvatusraamidele kunstkärjeribade panek.
- Korpuste komplekteerimine kärgedega.